

CAP A UNA EUROPA VERDA QUE PROTEGEIXI ELS DELTES

Manifest per a la protecció dels deltes europeus

Benvolgut vicepresident executiu Timmermans,
Benvolgut comissari Sinkevičius,

2 de febrer de 2021

Al món hi ha prop de 10.000 deltes, on viuen 339 milions de persones. Molts d'aquests deltes són extremadament vulnerables a les inundacions, sobretot a causa dels efectes del canvi climàtic i a una gestió deficient de les conques hidrogràfiques. Els deltes són sistemes costaners formats per l'aportació d'aigua i sediments dels rius, la qual cosa els fa doblement vulnerables: al canvi climàtic i a altres factors de canvi en el territori. La seva integritat física, ecològica i socioeconòmica es veu amenaçada tant pels canvis en el sistema marí (pujada del nivell del mar, increment de la freqüència i la intensitat de temporals marins, etc.) com pels usos del sòl i la gestió de les conques hidrogràfiques de les quals formen part (disminució del cabal dels rius, retenció de sediments als embassaments, etc.).

A Europa hi ha deltes de gran importància socioeconòmica i ecològica, com els del Danubi, el Vístula, el Rin, el Roine o l'Ebre, molts dels quals estan patint riscos creixents d'erosió, subsidència, inundació i salinització. Els impactes que va patir el delta de l'Ebre pel temporal Glòria en són un exemple. En aquest context **és urgent que la conservació efectiva dels deltes a tot Europa es converteixi en una prioritat política de les institucions europees si se'n vol garantir la supervivència**, d'acord amb l'article 191 del Tractat de Funcionament de la Unió Europea, segons el qual, la política de la Unió en matèria de medi ambient ha de contribuir a la conservació, la protecció i la millora de la qualitat del medi ambient, la utilització prudent i racional dels recursos naturals, i el foment de mesures a escala internacional destinades a fer front als problemes regionals o mundials del medi ambient, i en particular a lluitar contra el canvi climàtic.

En el marc legal europeu hi ha diverses directives que, directament o indirecta, incideixen en la conservació i la gestió dels deltes. La Directiva d'Aus i la d'Hàbitats protegeixen formalment, en més o menys mesura, la biodiversitat dels deltes, ja que en molts dels deltes hi ha espècies i ocells protegits que formen part de la xarxa Natura 2000. A més, en molts casos, els deltes europeus tenen també figures de protecció específiques (parc nacional, parc natural, reserva de la biosfera, etc.). La Directiva Marc de l'Aigua estableix mesures per aturar el deteriorament i aconseguir el bon estat ecològic de les masses d'aigua fluvials, de transició i costaneres, que són les masses d'aigua que hi ha als deltes. Altres directives, com la d'aigües subterrànies, o la Directiva Marc sobre l'Estratègia Marina, incideixen directament sobre la gestió i la protecció dels deltes. Finalment, la Directiva d'Inundacions pretén reduir les possibles conseqüències de les inundacions mitjançant la gestió del risc, basant-se en informació relativa a perillositat i risc.

No obstant això, **el marc normatiu que configuren les directives de la Unió Europea no és suficient per garantir la protecció física dels deltes**. Fa falta una gestió integral, ja que la supervivència dels deltes no depèn només de les accions que es puguin dur a terme en el territori pròpiament deltaic,

sinó que cal actuar necessàriament en les conques hidrogràfiques dels rius que els han format, els alimenten i els mantenen. Sovint es destinen fons europeus per finançar la protecció o la restauració d'espais naturals deltaics que més tard desapareixen a causa de l'erosió costanera o per una mala gestió aigües amunt dels deltes que impedeix, per exemple, l'arribada de cabals sòlids. L'acció que duguin a terme la Unió Europea i els Estats membres durant els pròxims anys serà essencial per a la supervivència dels deltes al llarg de les pròximes dècades. Per això és necessari i important adoptar una visió holística i aportar noves mesures per revertir la desaparició progressiva dels deltes europeus.

És per això que **reclamem a la Comissió Europea que augmenti els esforços per conservar i restaurar els deltes europeus, especialment pel que fa a la Directiva Marc de l'Aigua i a la seva implementació per part dels Estats membres** mitjançant els Programes de Mesures, com també a través de les altres directives que ja s'han esmentat (d'Inundacions, d'Aus, d'Hàbitats, etc.) i el Pacte Verd europeu, juntament amb les accions futures que l'acompanyaran, com el desplegament de l'Estratègia de Biodiversitat 2030, l'Estratègia De la Granja a la Taula o l'Estratègia per a l'adaptació al Canvi Climàtic.

Per totes aquestes raons, demanem a la Comissió Europea que impulsi un conjunt d'accions que creiem que són ineludibles per contribuir significativament a conservar deltes com els del Danubi, el Rin, el Roine, el Po o l'Ebre, per posar alguns exemples destacables. Es tracta de zones molt riques, no només en termes de biodiversitat sinó també pels valors socioeconòmics, paisatgístics i culturals que acullen, els quals estan en perill si no s'adopten mesures urgents. Per tot això demanem:

- **La millora del monitoratge dels plans de gestió de les conques dels rius d'Europa**, per tal que compleixin els objectius mediambientals i els requeriments de la Unió Europea quant a cabals ecològics i conservació de la biodiversitat, especialment dels que compten amb espais vulnerables com els deltes. Això implica la introducció d'accions efectives en els Programes de Mesures dels Plans de Conca, amb la prioritat de restaurar el flux de sediments a través dels embassaments i garantir un règim de cabals ecològics apte per transportar adequadament els sediments en qüestió.
- **El desenvolupament d'una guia específica d'orientació**, en el marc de la Directiva Marc de l'Aigua, **sobre gestió integral de sediments a escala de conca hidrogràfica** que complementi les guies de determinació de cabals ecològics i tingui en compte les variables relacionades amb el balanç sedimentari, entre les quals, el transport de sediments, la sostenibilitat dels ecosistemes costaners, el règim hidrodinàmic fluvial de l'alliberament de cabals dels embassaments amb atenció als "cabals sòlids", l'efecte de les infraestructures (embassaments, escales, rescloses, etc.) en els desequilibris dels processos d'erosió i rebliment dels cursos fluvials i els embassaments, etc.
- **La consideració dels deltes com espais prioritaris d'actuació en el marc del Pacte Verd europeu** i de l'Estratègia Europea per a la Biodiversitat 2030, que inclou la restauració d'ecosistemes, i també la recuperació de cabals i de la qualitat ecològica dels rius.
- **L'elaboració d'un pla europeu de restauració i recuperació dels deltes**, amb l'objectiu de conservar els espais naturals, agraris i urbans mitjançant una estratègia adaptativa que tingui en compte els efectes del canvi climàtic.

Els deltes i el futur que els espera ens mostren la veritable vulnerabilitat derivada de la falta d'equilibri entre l'activitat humana i la natura. Millorar-ne la gestió i assegurar-ne el futur demanarà apostar per

un autèntic equilibri que afavoreixi la natura, els ecosistemes deltaics i la biodiversitat que acullen, a fi de protegir també la salut i el benestar de les persones que hi viuen.

MEP Diana Riba i Giner

MEP Antoni Comín

Plataforma en Defensa de l'Ebre